

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นส่วนที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร" นี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2533 ในโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรวม 5 แห่ง ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริหารของโรงเรียน หมายถึง อาจารย์ผู้ดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบและมีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมในสายงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น โดยทำหน้าที่ผู้บริหารของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษาทั้ง 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 31 คน ใช้เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. กลุ่มอาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่าย (The Simple Random Sampling) ร้อยละ 50 ของแต่ละโรงเรียนจากจำนวนทั้งสิ้น 554 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 277 คน

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม 308 คน ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์ที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับที่	โรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนอาจารย์	รวม
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	6	64	70
2	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	7	55	62
3	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	7	58	65
4	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	5	46	51
5	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	6	54	60
	รวม	31	277	308

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน และปัญหาอุปสรรคในการบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากการอ่านตำรา เอกสาร และ วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบกำหนดตัวเลือกให้ตอบ (Check List) เป็นคำถามที่มุ่งถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือกตามความถี่ของการปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น ไม่มีเลย น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด โดยให้น้ำหนักคะแนน 0, 1, 2, 3, 4 ตามลำดับ คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าทั้งหมดมี 72 ข้อ แบ่งเป็นการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนด้านต่าง ๆ 8 ด้านดังนี้

1. ด้านการแบ่งกลุ่มนักเรียน จากข้อ 1 - 7 รวม 7 ข้อ
2. ด้านการปฐมนิเทศจากข้อ 8 - 14 รวม 7 ข้อ
3. ด้านการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน จากข้อ 15 - 26 รวม 12 ข้อ
4. ด้านการทำระเบียบและการรายงานเกี่ยวกับนักเรียน จากข้อ 26 - 34 รวม 8 ข้อ

5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน จากข้อ 35 - 46 รวม 12 ข้อ
6. ด้านบริการสุขภาพและอนามัย จากข้อ 47 - 56 รวม 10 ข้อ
7. ด้านการจัดและบริการแนะแนว จากข้อ 57 - 65 รวม 9 ข้อ
8. ด้านการให้ทุนการศึกษา จากข้อ 66 - 72 รวม 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการนักเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก ตามความถี่ของปัญหาและอุปสรรค โดยแบ่งเป็น ไม่มีเลย น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด โดยให้น้ำหนักคะแนน 0, 1, 2, 3, 4 ตามลำดับ คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าทั้งหมดมี 60 ข้อ แบ่งเป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการนักเรียนด้านต่าง ๆ 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการแบ่งกลุ่มนักเรียน จากข้อ 1 - 7 รวม 7 ข้อ
2. ด้านการปฐมพยาบาล จากข้อ 8 - 14 รวม 7 ข้อ
3. ด้านการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน จากข้อ 15 - 23 รวม 9 ข้อ
4. ด้านการทำระเบียบและการรายงานเกี่ยวกับนักเรียน จากข้อ 24 - 28 รวม 5 ข้อ
5. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน จากข้อ 29 - 40 รวม 12 ข้อ
6. ด้านการบริการสุขภาพอนามัย จากข้อ 41 - 49 รวม 9 ข้อ
7. ด้านการจัดและบริการแนะแนว จากข้อ 50 - 55 รวม 6 ข้อ
8. ด้านการให้ทุนการศึกษา จากข้อ 56 - 60 รวม 5 ข้อ

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นชั้น ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการ และการจัดระบบงานการบริหารจัดการนักเรียน นำมาสรุปกรอบความคิดหลักที่จะใช้ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน
3. รวบรวมแนวคิดจาก ข้อ 1 และ ข้อ 2 มากำหนดกรอบ และขอบเขตเนื้อหาในแบบสอบถาม
4. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามตามรายละเอียดและประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้เกี่ยวกับ

4.1 สภาพการบริหารจัดการนักเรียนของหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการบริหารจัดการนักเรียน ของหน่วยงาน

ผู้ตอบแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและร่วมกันพิจารณาคัดเลือกแก้ไขทั้งเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ต่อไป

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหารกิจการนักเรียน ได้พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงเนื้อหาและสำนวนภาษา ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดี

7. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒินำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถาม ให้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือออกจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษาทั้ง 5 แห่ง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือแนะนำและคำชี้แจงการตอบแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมทั้ง 5 แห่ง ด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารและอาจารย์ โดยขอความร่วมมือในการตอบและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยได้ไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้ง 5 โรงเรียน

แบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ของโรงเรียนสาธิตระดับมัธยมศึกษา 5 แห่ง จำนวน 31 ท่าน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 31 ฉบับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอาจารย์ ซึ่งส่งตัวอย่างร้อยละ 50 จากจำนวนอาจารย์ในแต่ละโรงเรียน จำนวน 277 ท่าน ส่งแบบสอบถาม 277 ฉบับ

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 308 ฉบับ ได้รับคืนและใช้เป็นแบบสอบถามที่วิจัยได้ 281 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.23 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ไปและ ได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและ
กลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	ส่ง ไป	ได้รับคืนและ ใช้วิจัยได้	ร้อยละ
กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน	31	28	90.32
กลุ่มอาจารย์	277	253	91.33
รวม	308	281	91.23

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 281 ฉบับ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน โดยนำข้อคำถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการนักเรียนโดยนำข้อคำถาม ตอนที่ 3 มาหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. เกณฑ์การตีความหมายข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน มีดังนี้

ช่วงคะแนน 0.00 - 0.49	หมายความว่า ไม่มีการปฏิบัติเลย
ช่วงคะแนน 0.50 - 1.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือนาน ๆ ครั้ง
ช่วงคะแนน 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติบ่อย หรือ บางครั้ง
ช่วงคะแนน 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก หรือค่อนข้างบ่อย
ช่วงคะแนน 3.50 - 4.00	หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด หรือเป็นประจำ

3. เกณฑ์การตีความหมายข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร
กิจการนักเรียน มีดังนี้

ช่วงคะแนน 0.00 - 0.49 หมายความว่า ไม่มีปัญหาและอุปสรรคเลย

ช่วงคะแนน 0.50 - 1.49 หมายความว่า มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

ช่วงคะแนน 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีปัญหาและอุปสรรคน้อย

ช่วงคะแนน 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีปัญหาและอุปสรรคมาก

ช่วงคะแนน 3.50 - 4.00 หมายความว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด